

บทที่ 5

การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

ในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี นี้ ขอเสนอเป็น 6 ตอน ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา
4. การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี
5. ผลการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี
6. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

คำถามการวิจัย

จะสามารถพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรีได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยในระยะที่ 3 นี้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเพราะจะเป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะมาร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ดังนั้นจึงใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. กรอบการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 3 นี้ได้ใช้กรอบการวิจัยแต่ได้ปรับไปตามปัญหาและความต้องการการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ตามข้อค้นพบจากการวิจัยในระยะที่ 1 กับกรวิจัยในระยะที่ 2 ดังนั้นจึงปรับกรอบการวิจัยในระยะที่ 3 เป็นดังนี้

1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย

1.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา

2. ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าว ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในระยะที่ 2 และสมัครใจเข้าร่วมตลอดกระบวนการวิจัยและพัฒนา จำนวน 26 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ซึ่งได้แก่

2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ จำนวน 1 คน

2.2.2 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

2.2.3 ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรม จำนวน 1 คน

2.2.4 ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจากภายนอก จำนวน 1 คน

2.2.5 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน

2.2.6 พยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลท่าช้าง จำนวน 1 คน

2.2.7 ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมหรือทางจิตวิทยา จำนวน 1 คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ที่เป็นโอกาสให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอโดยตรงเกิดการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมขึ้นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาจริง (interactive learning through action) โดยการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรม ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจากภายนอก ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และพยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลท่าช้าง โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมหรือทางจิตวิทยา เป็นที่เชื่อถือและคุ้นเคยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ เป็นอย่างดีเป็นวิทยากร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เป็นผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาและผลการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ที่เก็บจากแหล่งต่างๆ ดังรายละเอียดในบทที่ 4 มาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ในการพัฒนาในแต่ละด้านตามที่กำหนดไว้จากการวิจัยในระยะที่ 2 ดังรายละเอียดในบทที่ 4

การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

ดังที่กล่าวในบทที่ 4 แล้วว่าเนื่องจากพฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นเรื่องของอารมณ์ที่ต้องฝึกทักษะในการควบคุมเป็นเวลานาน และในหลายกรณีต้องใช้เวลาในการฝึกฝนกันโดยตลอด โดยการควบคุมอารมณ์นั้นส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความไม่รู้ไม่เข้าใจ แต่โดยมากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มักไม่ใส่ใจต่อการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของตนเอง ซึ่งจากข้อค้นพบจากการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่าการมีพฤติกรรมป้องกันการก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ถูกต้องนั้นมาจากสาเหตุสำคัญดังนี้

1. การขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง

จากวิจัยในระยะที่ 1 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอทุกคนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่อง อารมณ์ความรู้สึก การจัดการกับอารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสม กล่าวคือ

1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับเพื่อน

ปัญหาสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง อารมณ์ความรู้สึก การจัดการกับอารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นเหตุให้เมื่อเกิดความโกรธ โมโห อึดอัดใจ คับแค้นใจ หรือแม้แต่ความต้องการสนุกสนาน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมโต้ตอบทางวาจาในทันทีที่มีโอกาสโดยปราศจากการยับยั้ง

1.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ปัญหาสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง อารมณ์ความรู้สึก การจัดการกับอารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นเหตุให้เมื่อเกิดความโกรธ โมโห อึดอัดใจ คับแค้นใจ หรือแม้แต่ความน้อยใจ นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมทางวาจาโต้ตอบโดยทันทีโดยปราศจากการยับยั้ง

2. ขาดความตระหนักรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งจะก่อเกิดกับตนเอง เพื่อน หรือผู้เกี่ยวข้องหรือความรู้สึกของผู้ถูกระทำ

2.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับเพื่อน

ปัญหาสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขาดความตระหนักรู้หรือวิธีการคิดทบทวนขาดความใส่ใจต่อเหตุผลหรือที่ไปที่มาของแต่ละสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเกือบทุกครั้งตัวของนักเรียนเองเป็นเหตุสำคัญ ซึ่งการแสดงพฤติกรรมได้ตอบทางวาจาในทันทีที่มีโอกาสเมื่อเกิดความโกรธ โมโห อึดอัดใจ คับแค้นใจ หรือแม้แต่เพื่อความต้องการสนุกสนานโดยปราศจากการยับยั้งนั้นทำให้เพื่อนหรือผู้ถูกกระทำได้รับความรู้สึกทุกข์ทรมานไม่แตกต่างกับตัวนักเรียนเองที่เคยรู้สึกทุกข์ทรมานเมื่อดอกอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ

2.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ปัญหาสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขาดความตระหนักรู้หรือวิธีการคิดทบทวนขาดความใส่ใจต่อเหตุผลหรือที่ไปที่มาของแต่ละสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเกือบทุกครั้งตัวของนักเรียนเองเป็นเหตุสำคัญ ซึ่งการแสดงพฤติกรรมได้ตอบทางวาจาในทันทีที่มีโอกาสเมื่อเกิดความโกรธ โมโห อึดอัดใจ คับแค้นใจ หรือแสดงอาการต่อต้าน โดยปราศจากการยับยั้งหรือทบทวนถึงความเหนื่อยยากลำบากของผู้มีพระคุณที่ต้องดูแลประคับประคองดูแลให้ตนเองได้เติบโตขึ้นมานี้อาจทำให้ผู้ปกครองของตน รู้สึกเศร้าเสียใจ ผิดหวัง แล้วเป็นเหตุให้แสดงออกมาในรูปแบบของความโกรธ ซึ่งกลายเป็นวงจรไม่รู้จบของความขัดแย้งความไม่อบอุ่นภายในบ้านของตัวนักเรียนเอง

ดังนั้น ในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ในครั้งนี้ จึงเน้น “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในเรื่องพระคุณของแม่หรือผู้เลี้ยงดูในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน” เป็นสำคัญ โดยเชื่อว่าเมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเกิดความตระหนักแล้วจะนำไปสู่การแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อไป ซึ่งในยุทธศาสตร์นี้จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการการพัฒนา สภาวะแวดล้อมและอุปนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความมีประสิทธิภาพ และความเป็นไปได้เป็นสำคัญ ซึ่งผลจากการประชุมกลุ่มเฉพาะ (ในการวิจัยในระยะที่ 2) ที่ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาดัดสินใจเลือกโดยใช้ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นพื้นฐานในการพิจารณา (รายละเอียดอยู่ในบทที่ 4) นั้น สามารถสรุปวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอได้ วิธีการสำคัญ คือ

1. การให้คำปรึกษารายกลุ่ม
2. การให้คำปรึกษารายบุคคล
3. การฝึกอบรม
4. การเรียนรู้เรื่องจริงผ่านสื่อ วีซีดี

โดยในแต่ละวิธีการและกิจกรรมการพัฒนานั้น มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษารายกลุ่ม (group counseling) เป็นวิธีการที่จัดขึ้นเพื่อให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับรู้ผลดีและผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมความก้าวร้าวที่นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในการวิจัยในระยะที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งในภาพรวมของกลุ่ม และแต่ละคนเป็นอย่างดี การให้คำปรึกษารายกลุ่มจัดขึ้น เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2550 เวลา 13.00 น. ณ โรงเรียนวัดดอนสมอ ผู้มาร่วมรับฟังการให้คำปรึกษารายกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 26 คน ขั้นตอนการให้คำปรึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1.1 การสร้างสัมพันธภาพ หลังจากผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มแล้วได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการพูดคุยให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ สืบเนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางด้านร่างกาย และทางด้านวาจา ปรากฏว่ามีข้อค้นพบที่น่าสนใจหลายเรื่องที่ต้องเรียนรู้ร่วมกันเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดให้มีการให้คำปรึกษารายกลุ่มในครั้งนี้

1.2 การตกลงบริการ ผู้ให้คำปรึกษาขอใช้เวลาที่ประมาณ 50 นาทีหรือไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพื่อมาพูดคุยกันเรื่องพฤติกรรมความก้าวร้าวในการแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่ของกลุ่ม

1.3 เนื้อหาที่ใช้ในการให้คำปรึกษา

1.3.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย

1) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับเพื่อนผู้ให้คำปรึกษาได้ ยกตัวอย่างการกระทำของนักเรียนที่แสดงต่อเพื่อน เช่น ดึงผม ตีตู่ ทูบ ตี เตะต่อย ทำลายของของเพื่อน แล้วสอบถามถึงความรู้สึกของแต่ละคนว่ารู้สึกอย่างไรแล้วจะทำอย่างไรต่อ ซึ่งได้รับคำตอบหลากหลายแต่คล้ายๆกันว่า โกรธ เจ็บทั้งดึงเจ็บทั้งใจ อาย เสียหน้า แล้วจากนั้นก็จะได้ตอบเพื่อระบายความรู้สึกหรือเพื่อเป็นการแก้แค้นต่อไป จากนั้นผู้ให้คำปรึกษาชวนให้แต่ละคนทบทวนและคิดถึงว่าแต่ละคนที่ถูกกระทำมีความรู้สึกเหมือนๆ กัน ดังนั้นก่อนทำอะไรจึงควรต้องเอาใจเขามาใส่ใจเราและคิดเสมอว่าถ้าหากผู้ถูกกระทำคือเรา เราจะรู้สึกเช่นไร และที่สำคัญทุกคนอยากมีเพื่อนอยากเป็นที่รักและยอมรับของเพื่อนการทำร้ายหรือทำสิ่งที่เพื่อนไม่ต้องการจึงเป็นเรื่องไม่สมควรสำหรับการแสวงหามิตรภาพ

2) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน ผู้ให้คำปรึกษาได้ยกตัวอย่างการกระทำของนักเรียนที่แสดงต่อผู้ปกครอง เช่น การกระแทกเท้า ปิดประตูเสียงดังหรือการขว้างปาสิ่งของ ว่าขณะที่ทำมีเป้าหมายเพื่ออะไร แล้วชวนทบทวนถึงสาเหตุที่แท้จริงของแต่ละเหตุการณ์ที่เป็นเหตุให้ผู้ปกครองต้องบ่นว่า ดุด่าหรือทำโทษนักเรียน

ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าจริงๆแล้ว ทุกเรื่องพวกตนเป็นต้นเหตุทั้งสิ้น ผู้ให้คำปรึกษาจึงให้ทุกคนร่วมกันพิจารณาว่าผู้ปกครองทำอะไรให้พวกตนบ้างในแต่ละวันตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมา นักเรียนทุกคนจะบอกกิจกรรมที่พวกตนได้รับการดูแลจากผู้ปกครองและในทำนองเดียวกันพวกตนกลับทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือแสดงความมีน้ำใจตอบแทนผู้ปกครองน้อยมากหรือไม่ได้กระทำสิ่งใดเลยแม้แต่เล็กน้อยต่อผู้มีพระคุณ

1.3.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา

1) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับเพื่อนผู้ให้คำปรึกษาได้ ยกตัวอย่างการกระทำของนักเรียนที่แสดงต่อเพื่อน เช่น ล้อชื่อพ่อแม่ ด่า พูดเสียดสี ล้อเลียน ปมด้อยเพื่อน หัวเราะเยาะเมื่อเพื่อนทำอะไรผิดพลาด เป็นต้น พร้อมทั้งถามถึงความรู้สึกของแต่ละคนว่ารู้สึกอย่างไรแล้วจะทำอย่างไรต่อ ซึ่งได้รับคำตอบหลากหลายแต่คล้ายๆกันว่า โกรธ เจ็บทั้งตัวเจ็บทั้งใจ อาย เสียหน้า แล้วจากนั้นก็โต้ตอบเพื่อระบายความรู้สึกหรือเพื่อเป็นการแก้แค้นต่อไป จากนั้นผู้ให้คำปรึกษาชวนให้แต่ละคนทบทวนและคิดถึงว่าแต่ละคนที่ถูกกระทำมีความรู้สึกเหมือนๆกัน ดังนั้นก่อนทำอะไรจึงควรต้องเอาใจเขามาใส่ใจเราและคิดเสมอว่าถ้าหากผู้ถูกกระทำคือเรา เราจะรู้สึกเช่นไร และที่สำคัญทุกคนอยากมีเพื่อนอยากเป็นที่รักและยอมรับของเพื่อนการทำร้ายหรือทำสิ่งที่เพื่อนไม่ต้องการจึงเป็นเรื่องไม่สมควรสำหรับการแสวงหามิตรภาพ

2) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้านผู้ให้คำปรึกษาได้ยกตัวอย่างการกระทำของนักเรียนที่แสดงต่อผู้ปกครอง ได้แก่การโต้เถียงทั้งให้ได้ยินและไม่ให้ผู้ปกครองได้ยิน ว่าขณะที่ทำมีเป้าหมายเพื่ออะไร แล้วชวนทบทวนถึงสาเหตุที่แท้จริงของแต่ละเหตุการณ์ที่เป็นเหตุให้ผู้ปกครองต้องบ่นว่า ดุด่าหรือทำโทษนักเรียน ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าจริงๆแล้ว ทุกเรื่องพวกตนเป็นต้นเหตุทั้งสิ้น ผู้ให้คำปรึกษาจึงให้ทุกคนร่วมกันพิจารณาว่าผู้ปกครองทำอะไรให้พวกตนบ้างในแต่ละวันตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมา นักเรียนทุกคนจะบอกกิจกรรมที่พวกตนได้รับการดูแลจากผู้ปกครองและในทำนองเดียวกันพวกตนกลับทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือแสดงความมีน้ำใจตอบแทนผู้ปกครองน้อยมากหรือไม่ได้กระทำสิ่งใดเลยแม้แต่เล็กน้อยต่อผู้มีพระคุณ

1.4 การสรุปประเด็นการพูดคุย และแนวทางปฏิบัติที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหรือลดความถี่ของพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น โดยการให้นักถึง ความรู้สึกว่าเป็นเราจะรู้สึกอย่างไร ปิดการสนทนา

2. การให้คำปรึกษารายบุคคล

จากการให้คำปรึกษารายกลุ่มและการพูดคุยแต่ละครั้งของการเก็บข้อมูลทำให้พบว่ามึนักเรียนหญิง 2 คน ที่มีความซับซ้อนของปัญหาระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองและมีความทุกข์กับอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง จึงจำเป็นต้องให้การดูแลอย่างเฉพาะเจาะจงโดยให้คำปรึกษารายบุคคลต่อไปดังนี้

2.1 สร้างสัมพันธภาพ กับนักเรียนหญิงคนที่ 1 อายุ 12 ปี พักอาศัยอยู่กับแม่ซึ่งมีอาชีพค้าขายกุนเชียงโดยขับรถไปขายตามบ้าน ผู้ให้คำปรึกษาพูดคุยทักทายกับนักเรียนสั้นๆ เนื่องจากผู้ให้คำปรึกษามีความคุ้นเคยกับนักเรียนในระดับแล้ว

2.2 การตกลงบริการ เพื่อก่อให้เกิดความไว้วางใจว่าสิ่งที่จะพูดจะบอกของนักเรียน จะถูกเก็บเป็นความลับแต่ในขณะเดียวกันนักเรียนจะมีความทุกข์หรือความสับสนน้อยลงกับความรู้สึกขัดแย้งภายในใจของตัวเอง ซึ่งจะใช้เวลา ไม่เกิน 1 ชั่วโมง

2.3 เนื้อหาการให้คำปรึกษา

1) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าถึงอารมณ์ความรู้สึกของนักเรียนที่ทำให้รู้สึกทุกข์ทรมาน ซึ่งนักเรียนเล่าให้ฟังว่า “หมอมหนูเกลียดแม่” “หนูเอารูปเขามาใช้ปากกาขีดๆแล้วก็ฉีกๆ ให้ละเอียด หรือบางทีก็ตัดเป็นชิ้นๆ จนจะหารูปไม่ได้แล้ว บางทีแม่ก็เห็น...แต่หนูไม่ยอมรับ” ผู้ให้คำปรึกษาดังใจฟังอย่างยอมรับทุกอย่างของการกระทำที่เกิดขึ้น แล้วให้นักเรียนทบทวนพร้อมเล่าให้ฟังความเป็นอยู่ในแต่ละวันตั้งแต่ตื่นนอนถึงเข้านอนใครทำอะไรบ้างในบ้าน และทำอะไรเพื่ออะไร ซึ่งจะพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นภาระของแม่นักเรียนเกือบทั้งหมดซึ่งนักเรียนยอมรับว่าแม่คงเหนื่อยแต่แม่ต้องอดทนเพราะ รักและห่วงในตัวนักเรียนนั่นเอง แล้วนักเรียนก็ร้องไห้พร้อมกับคำกล่าวที่ว่า “...จริงนะหมอมหนูว่าทั้งแถวที่บ้านไม่มีสบายอย่างหนูอยากกินอะไรก็ได้กิน แม่หาให้ แม่แต่ซัก ก.ก.น แม่ก็ทำให้...หนูเสียใจ” ผู้ให้คำปรึกษากล่าวชื่นชมที่นักเรียนแยกแยะความจริงกับอารมณ์ความรู้สึกได้พร้อมทั้งให้กำลังใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมต่อไป

2) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

นักเรียนเล่าให้ฟังถึงพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงออกกับผู้ปกครองว่านักเรียนมักจะมีเจ็บ เจ็บ ไม่พูดกับมารดาเมื่อตนเองรู้สึกขัดใจ ไม่พอใจหรือโกรธ ซึ่งเมื่อนักเรียนเล่าให้ฟังแล้วนักเรียนก็สรุปเองว่าตนเองทำไม่ถูก ต้องปรับปรุงตัวเองใหม่เพราะสิ่งที่ได้ตอบไปกลับไปเช่นนั้นนักเรียนก็รู้สึกทุกข์ใจเช่นกัน “...หนูว่าไม่ใช่แต่แม่ที่เจ็บหนูก็เจ็บด้วย...เรามีกันแค่นี้...”

2.4 การสรุปประเด็นการพูดคุย และแนวทางปฏิบัติที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหรือลดความถี่ของพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น โดยการให้นักถึง ความรักที่มีให้ต่อกันและความยากลำบากของแม่ผู้มีพระคุณ ปิดการสนทนา

2.1 สร้างสัมพันธภาพ กับนักเรียนหญิงคนที่ 2 อายุ 12 ปี พักอาศัยอยู่กับครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และพี่ชาย ซึ่งมีอาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้าง ผู้ให้คำปรึกษาพูดคุยทักทายกับนักเรียนสั้นๆ เนื่องจากผู้ให้คำปรึกษามีความคุ้นเคยกับนักเรียนในระดับแล้ว

2.2 การตกลงบริการ เพื่อก่อให้เกิดความไว้วางใจว่าสิ่งที่จะพูดจะบอกของนักเรียน จะถูกเก็บเป็นความลับแต่ในขณะเดียวกันนักเรียนจะมีความทุกข์หรือความสับสนน้อยลงกับความรู้สึกขัดแย้งภายในใจของตัวเอง ซึ่งจะใช้เวลา ไม่เกิน 1 ชั่วโมง

2.3 เนื้อหาการให้คำปรึกษา

1) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนเล่าถึงอารมณ์ความรู้สึกของนักเรียนที่ทำให้รู้สึกทุกข์ทรมาน ซึ่งนักเรียนเล่าให้ฟังว่า “หนูเบื่อบ้านแม่บ่นอะไรหนักหนาไม่รู้ บางทีหนูปิดห้องร้องไห้อยู่คนเดียว...บางทีหนูก็ถีบรถออกจากบ้านไปเลยกลับมาถึงโดนตำหนิ...” ผู้ให้คำปรึกษาตั้งใจฟังอย่างยอมรับทุกอย่างของการกระทำที่เกิดขึ้น แล้วให้นักเรียนทบทวนพร้อมเล่าให้ฟังความเป็นอยู่ในแต่ละวันตั้งแต่ตื่นนอนถึงเข้านอนใครทำอะไรบ้างในบ้านและทำอะไรเพื่ออะไร ซึ่งจะพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นการกระทำของแม่นักเรียนเกือบทั้งหมดซึ่งนักเรียนยอมรับว่าต้นเหตุแท้จริงที่ทำให้ถูกดูด่านั้นมาจากนักเรียนเองที่ไม่ค่อยรับผิดชอบหน้าที่หรือทำการบ้านอ่านหนังสือ ซึ่งการที่พ่อแม่ต้องบ่นว่าก็เพราะอยากให้เด็กดีนั่นเอง ผู้ให้คำปรึกษาเล่าให้ฟังถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นเวลาที่นักเรียนขี่จักรยานออกจากบ้านโดยลำพังในเวลาเย็นหรือค่ำตามที่เล่ามานั้น ซึ่งนักเรียนยอมรับว่าอาจเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอุบัติเหตุหรือเรื่องการถูกล่อลวงก็ตาม ซึ่งหากเกิดเรื่องแบบนั้นขึ้นพ่อแม่คงเสียใจมากเช่นกัน ผู้คำปรึกษากล่าวชื่นชมที่นักเรียนที่เข้าใจวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งไหนจะก่อปัญหาความวุ่นวายตามมาพร้อมทั้งให้กำลังใจรวมถึงการชี้ชวนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมต่อไป

2) พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

นักเรียนเล่าให้ฟังถึงพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงออกกับผู้ปกครองว่านักเรียนมักจะเจียบ เจย ไม่พูดกับมารดาเมื่อตนเองรู้สึกขี้ใจ ไม่พอใจหรือโกรธ ซึ่งเมื่อนักเรียนเล่าให้ฟังแล้วนักเรียนก็สรุปเองว่าตนเองทำไม่ถูก ต้องปรับปรุงตัวเองใหม่เพราะสิ่งที่ได้ตอบไปกลับไปเช่นนั้นเป็นบาปเป็นเรื่องไม่สมควรที่จะพูดเช่นนั้นอย่างเช่นการตะโกนใส่แม่ว่า “...เจียบได้แล้ว...” เป็นต้น

2.4 การสรุปประเด็นการพูดคุย และแนวทางปฏิบัติที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหรือลดความถี่ของพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น โดยการให้นักถึง ความรักที่มีให้ต่อกันและความยากลำบากของพ่อแม่ผู้มีพระคุณ ปิดการสนทนา

3. การฝึกอบรม จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งเรื่องของอารมณ์ และพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ และการควบคุมอารมณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม การฝึกอบรมจัดขึ้นในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2550 เวลา 8.30 – 15.00 น. ณ โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

3.1 วิทยากร ผู้วิจัยได้ปรึกษาทีมสุขภาพจิตพยาบาลผู้ดูแลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ แล้วได้ ลงความเห็นให้ คุณชวีรัตน์ ต่ายเกิด พยาบาล

วิชาชีพ 7 จากโรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มาเป็นวิทยากร เนื่องจาก คุณธีวรัตน์ เป็นพยาบาลที่มีความสามารถและประสบการณ์สูงในด้านจิตวิทยาและการดูแลนักเรียนของจังหวัดสิงห์บุรี

3.2 พิธีเปิด ผู้กล่าวเปิดการฝึกอบรม คืออาจารย์ประสงค์ สังข์ทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดถอนสมอ ซึ่งได้กล่าวทักทายนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และบอกถึงวัตถุประสงค์การอบรมครั้งนี้ รวมถึงกำชับให้นักเรียนตั้งใจเรียนรู้เพื่อสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ได้แล้วนักเรียนจะมีความสุขมากขึ้นกว่าเดิม

3.3 เนื้อหาการฝึกอบรม

3.3.1 อารมณ์

วิทยากรได้ชวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมพูดคุยถึงประเภทของอารมณ์ที่ทุกคนเคยเจอกันเป็นประจำในชีวิตประจำวัน ทุกคนที่เข้ารับการฝึกอบรมยอมรับว่าตนได้แสดงออกทางอารมณ์ในลักษณะต่างๆ

วิทยากรอธิบายให้ฟังทราบถึงอารมณ์ที่เราได้กระทำอยู่เป็นประจำ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ อารมณ์ทางลบหรืออารมณ์ความทุกข์ จะแสดงออกมาในรูปของความโกรธ เบื่อ เซ็ง หงุดหงิด เศร้า เป็นต้น และอารมณ์ที่สองคืออารมณ์ทางบวกหรืออารมณ์ความสุข เช่น ดีใจ ปลื้มใจ สมหวัง เป็นต้น ซึ่งในคนทุกคนทุกเพศทุกวัยต้องมีเหมือนกัน เพียงแต่ใครจะมีหรือแสดงออกในด้านไหนมากกว่ากัน ซึ่งอารมณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยในนักเรียนเป็นอารมณ์ทางลบ จากนั้นให้นักเรียนบอกความรู้สึกว่าหากเจอใครแสดงอารมณ์ทางลบให้เห็นจะเป็นอย่างไร แล้วหากเลือกได้นักเรียนอยากเลือกมีอารมณ์แบบไหนมากที่สุด ซึ่งนักเรียนทุกคนอยากมีอารมณ์ดี ไม่โกรธง่าย โมโหง่าย หรือน้อยใจบ่อยๆ และแต่ละคนแสดงความอยากอยากฝึกตนเองเพื่อควบคุมอารมณ์ให้ได้ต่อไป

3.3.2 การควบคุมอารมณ์

วิทยากรทบทวนสภาพของอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชี้ให้เห็นว่าอารมณ์มีผลต่อบุคคลรอบข้างอย่างไร โดยเฉพาะอารมณ์ทางลบ ซึ่งเป็นอารมณ์ที่ไม่มีใครพึงประสงค์แม้แต่ตัวผู้เป็นเจ้าของอารมณ์เองก็ตาม ดังความจึงมีความจำเป็นในการควบคุมอารมณ์อย่างยิ่ง แต่ด้วยความเคยชินของแต่ละคนที่ประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัยในสิ่งที่ตนเองและใครๆก็ไม่ชอบนั้น จึงไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ภายในพริบตาแต่ขอให้ นักเรียนทุกคนรับรู้ว่าหากมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอทุกคนจะสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งการรู้จักอารมณ์ตนเองเป็นพื้นฐานในการควบคุมอารมณ์เพื่อการแสดงออกอย่างเหมาะสม การรู้จักอารมณ์ตนเอง ก็คือ การรู้ตัว หรือการมีสติอยู่ตลอดเวลาตามที่บางคนได้ตอบมาว่าพระเคยสอนนั่นเอง ปกติเมื่อเราเกิดอารมณ์ใดๆ ขึ้นมา เราจะตกอยู่ในภาวะใดภาวะหนึ่งใน 3 ภาวะคือ

- ถูกครอบงำ หมายถึง การที่เราไม่สามารถฝืนต่อสภาพอารมณ์นั้นๆ ได้จึงแสดงพฤติกรรมไปตามสภาพอารมณ์ดังกล่าว เช่นเมื่อโมโหก็อาจจะมีการขว้างปาข้าวของ หรือส่งเสียงดังโดยไม่สนใจใคร

- ไม่ยินดียินร้าย หมายถึง การไม่ยินดียินร้ายต่ออารมณ์ที่เกิดขึ้นหรือทำเป็นละเลยไม่สนใจเพื่อบรรเทาการแสดงอารมณ์เช่น ทำเป็นไม่ใส่ใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่จริงๆ ก็รู้สึกโกรธ

- รู้เท่าทัน หมายถึง การรู้เท่าทันต่ออารมณ์ที่เกิดขึ้น มีสติรู้ว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด ในขณะที่เกิดอารมณ์นั้นๆ เช่น โกรธก็รู้ว่าโกรธ แต่ก็สามารถควบคุมความโกรธได้ และหาวิธีจัดการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

สำหรับเรื่องความโกรธให้ทุกคนนึกถึงการเข้าลูกโป่งโกรธมากโป่งจะมีขนาดใหญ่มากและแตกได้อย่างง่ายดาย เช่นกัน นักเรียนต้องบอกตัวเองให้ได้ว่าตอนนี้เรามีอารมณ์อย่างไร รับรู้ แล้วจัดการกับมันด้วยวิธีการผ่อนคลายเป็นการฝึกหายใจเข้าออกให้หายใจเข้าท้องป่องหายใจออกท้องแฟบ (ทดลองปฏิบัติจริง) หรือ การเดินออกจากเหตุการณ์ดึงเครียดนั้นๆ แต่ไม่ใช้การหนีออกจากบ้านโดยเด็ดขาด รวมถึงต้องไม่ระบายความโกรธใส่ตัวเองโดยการทำร้ายตัวเอง เพราะจะทำให้เจ็บปวดหรือเสียชีวิตได้โดยไม่ตั้งใจอีกทั้งถือเป็นบาปติดตัวไปด้วยอีกต่างหาก

3.3.3 การแสดงออกอย่างเหมาะสม

วิทยากรถามถึงความรู้สึกเล็กๆ ที่มีต่อเพื่อนต่อผู้ปกครองว่าเล็ก ๆ แล้วแต่ละคนว่ารู้สึกอย่างไร ทุกคนตอบเหมือนกันว่า มีความรู้สึกที่ “เราเพื่อนกัน” และมีความรักให้กับผู้ปกครองของตนเองทุกคน วิทยากรทบทวนการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ของนักเรียนที่แสดงออกกับเพื่อนหรือผู้ปกครอง ว่าการแสดงออกของแต่ละคนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ได้สื่อความหมายให้รับรู้เลยว่ามีความรู้สึกเช่นที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นการแสดงออกกับความหมายต้องสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน รักก็ต้องแสดงให้รู้ว่ารัก เช่น การปฏิบัติตามคำเตือนของผู้ปกครอง การทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้หมดและทันเวลา หรือการบอกตรงๆ ว่า “รัก” ในขณะที่เดียวกันต้องแสดงความชื่นชมหรือขอบคุณเมื่ออีกฝ่ายทำในสิ่งดีๆ เช่น “...วันนี้แม่ทำกับข้าวอร่อยจัง” “...เธอเก่งนะที่...” หรือแสดงความเห็นใจปลอบใจเมื่ออีกฝ่ายมีความทุกข์ รวมถึง แสดงการยอมรับผิดในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปโดยการ กล่าวคำขอโทษ ในการฝึกการแสดงออกครั้งนี้มีข้อตกลงว่า ให้นักเรียนเขียนจดหมายแสดงความชื่นชมและแสดงความรู้สึกดีๆ ต่อเพื่อนในห้องเรียนโดยไม่ลงชื่อผู้เขียนแต่ลงชื่อผู้รับคนละฉบับทุกวัน นาน 5 วันโดยในแต่ละวัน ผู้อำนวยการโรงเรียนจะนำจดหมายดังกล่าวมาอ่านให้ฟังในห้องเรียน ทุกวัน

4. การเรียนรู้เรื่องจริงผ่านสื่อ วีซีดี จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนรู้พระคุณของแม่ผู้ให้กำเนิดหรือเรียนรู้ความยากลำบากในการ

ระดับประครองเลี้ยงดูนักเรียนให้มีชีวิตรอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2550 เวลา 15.00 – 16.30 น. ณ โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

4.1 การตั้งครรรภ์ จะแสดงให้เห็นถึงความทุกข์ของแม่ที่ต้องเลิกกระทำในสิ่งที่คุ้นเคยหรือชอบกลับมากกระทำในสิ่งที่ต้องทำเพื่อดูแลตนเองอย่างเข้มงวดเพียงหวังให้ลูกเกิดมาอย่างครบถ้วนและแข็งแรง

4.2 การคลอด แสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดทุกข์ทรมานของแม่ ในระยะปวดท้องรอลคลอด ขณะคลอดและหลังคลอดที่มีอันตรายทุกวินาทีและอาจต้องแลกด้วยชีวิตในวันเกิดของลูกตนเอง

4.3 การดูแลเลี้ยงดู แสดงให้เห็นถึงความรัก ความยากลำบากของแม่หรือผู้เลี้ยงดูที่ต้องใช้ทั้งความรักความใส่ใจความอดทนต่อความยากลำบากที่ต้องประคับประคองให้ทารกเติบโตขึ้นมาอย่างปลอดภัยจนเติบโตใหญ่เท่าปัจจุบัน

4.4 วิทยากรสรุปเรื่องราวความรัก ความทุกข์ยากและความทุ่มเทของผู้มีพระคุณที่นักเรียนทุกคนมักแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งกายวาจาหรือแม้กระทั่งใจแก่ท่าน โดยข้อกล่าวอ้างว่า เบื่อรำคาญ โกรธที่ชอบดูดำดูขาวกล่าว ให้นักเรียนทบทวนว่าสมควรหรือไม่อย่างไร นักเรียนเกือบทุกคนร้องไห้ บางคนตาแดงๆมีน้ำใส่อ่อขึ้นมา จากการสอบถามความรู้สึกทุกคนบอกว่าเสียใจ ไม่เคยรู้ว่า “แม่” ต้องเจ็บปวดขนาดนี้ แล้วพวกตนยังถือไม่เชื่อฟังอีก ดังนั้นพวกตนจะถือให้น้อยลงหรือไม่ถือ จะช่วยงานบ้าน จะอ่านหนังสือ รับผิดชอบตัวเองให้มากที่สุด วิทยากรกล่าวชื่นชมความตั้งใจที่เกิดขึ้นและขอให้กลับไปทำพร้อมทั้งนำมาเล่าให้ฟังในโอกาสต่อไปด้วย

ผลการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

จากการจัดกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอที่ดำเนินการไปเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและปรับความเชื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยหลายๆ วิธีการนั้น มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สนใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา จำนวน 26 คน ผลของการพัฒนาแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. การร่วมกิจกรรมการพัฒนา
2. การมีความรู้ ความเข้าใจ
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

รายละเอียดของผลการพัฒนาทั้ง ระดับ ปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการพัฒนา

การจัดกิจกรรมการพัฒนาสามารถจัดได้ตามที่กำหนด และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาได้ทุกกิจกรรม ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในตาราง 18

ตาราง 18 การจัดกิจกรรมการพัฒนาและจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ที่ร่วมกิจกรรมการพัฒนา

กิจกรรมการพัฒนา	จำนวนครั้งที่จัด	จำนวนนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม	ผลการพัฒนา
1. การให้คำปรึกษา รายกลุ่ม	1 ครั้ง	26 คน	เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา
2. การให้คำปรึกษา รายบุคคล	2 ครั้ง	2 คน	เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา
3. การฝึกอบรม	1 ครั้ง	26 คน	เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา

2. การมีความรู้ ความเข้าใจ

2.1 การมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องอารมณ์ หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตามที่กำหนดแล้วพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอารมณ์ และการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ดังนี้

จากเดิมก่อนการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเก็บข้อมูลกระตุ้นให้นักเรียนสนใจใส่ใจลักษณะอารมณ์ของตนเองและคนรอบข้างมากขึ้น แต่นักเรียนยังไม่รู้จักการจัดการกับอารมณ์อย่างแท้จริงชัดเจน ดังจะเห็นได้จากคำที่ให้สัมภาษณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กล่าวว่า

“เห็นพระบอกว่าให้ท่องพุทโธๆ แต่ทำอย่างไรไม่รู้หรอก...”

หลังจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผ่านกิจกรรมพัฒนาในลักษณะต่างๆ แล้วปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าวและอารมณ์ของตนเอง ซึ่งจะเห็นได้จากการคำที่กล่าวว่า

“หนูพึ่งรู้ว่าเพื่อนร่ำคาญเวลาหนูล้อเล่นตานี้หนูจะไม่ล้อเขาอีกอยากเล่นก็จะชวนเขาเล่นดีๆ”

“หนูซึ่งอ่อนซึ้งน้อยใจ หนูจะพยายามคิดแต่เรื่องดี ๆ เวลาถูกว่าจะได้ไม่ต้องทรมานเวลาน้อยใจ...”

จากการทดสอบโดยใช้แบบวัดความรู้พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของอารมณ์มากขึ้น โดยมีจำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามถูกเพิ่มขึ้นหลังจากผ่านการฝึกอบรม รายละเอียดปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 ผู้ตอบถูกก่อนอบรมและหลังอบรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบถูกเรื่อง ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์

	ข้อความ	ผู้ตอบถูกก่อน อบรม		ผู้ตอบถูกหลัง อบรม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	อารมณ์โกรธเป็นธรรมชาติ ที่มีอยู่ในจิตใจของ คน	11	42.30	26	100
2	อารมณ์ไม่ชอบใจ เสียใจจัดเป็นอารมณ์โกรธ	17	65.40	26	100
3	ความเห็นว่าตนเอง ถูกต้องเสมอ เปรียบเหมือน เชื้อเพลิง ทำให้ไฟอารมณ์โกรธมากขึ้น	18	69.20	26	100
4	เมื่อใครทำให้โกรธต้องแก้แค้นหรือเอาคืน	7	26.90	26	100
5	การกล่าวคำว่าขอโทษหมายถึงการแสดงการ ยอมแพ้	20	76.90	26	100
6	การเก็บกดอารมณ์โกรธไว้ไม่ได้ จะระเบิดเป็น พฤติกรรมก้าวร้าว หรือแสดงออกเป็นความ เจ็บป่วยทางกายที่รุนแรง	23	88.50	26	100
7	การล้อเพื่อนให้โมโหถือเป็นเรื่องน่าสนุกสนาน	18	69.20	26	100
8	การที่ผู้ปกครองที่ชอบบ่น ดุด่า หรือว่ากล่าว เป็นเรื่องน่าเบื่อ น่ารำคาญ	6	23.10	26	100
9	การรู้จักอารมณ์ตนเองเป็นพื้นฐานในการควบคุม อารมณ์เพื่อการแสดงออกอย่างเหมาะสม	20	76.90	26	100
10	ตอนนี้เรายังเด็กอยู่จึงยังไม่จำเป็นต้องควบคุม อารมณ์ให้เหมาะสม	21	80.80	26	100

และจากการทดสอบโดยใช้แบบวัดความรู้พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์มากขึ้นโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนฝึกอบรม = 6.77 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรม = 10 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) ซึ่งคะแนนหลังฝึกอบรมมากกว่าคะแนนก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนอบรม	6.77	1.03
หลังอบรม	10	00

2.3 การมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องพระคุณแม่

จากเดิมก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มักจะยึดความรู้สึกของตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อเกิดความไม่พอใจ ความโกรธคับข้องใจต่อผู้ปกครองจะมีการตอบโต้ต่อต้านในลักษณะต่างโดยขาดการยับยั้ง ดังคำพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กล่าวว่า

“หมอหนูเกลียดแม่”

“หนูเบื่อบ้านแม่บ่นอะไรหนักหนาไม่รู้ บางทีหนูปิดห้องร้องไห้อยู่คนเดียว...บางทีหนูก็ถีบรถออกจากบ้านไปเลยกลับมาถึงโดนตำหนิ...”

หลังจากผ่านกิจกรรมการพัฒนาในลักษณะต่างๆ แล้วปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสียสละความยากลำบากของแม่ผู้ให้กำเนิดหรือผู้ปกครองที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู ดังคำกล่าวว่า

“...หนูจะกลับไปกอดแม่แล้วบอกแม่ว่าหนูขอโทษหนูรักแม่”

“...ผมจะช่วยบิดาทำงานบ้าน ไม่ต้องรอให้เขาบ่น”

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

จากการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาอย่างหลากหลายดังกล่าวข้างต้นนั้นได้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์ของตนมากขึ้น จนก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมในเรื่องการแสดงความก้าวร้าวทางร่างกายและทางวาจาต่อเพื่อนหรือต่อผู้ปกครอง ลดน้อยลง ดังคำกล่าวของนักเรียน เพื่อนและผู้เกี่ยวข้อง ที่กล่าวว่า

“เดี๋ยวนี้เพื่อนมันไม่ค่อยแกล้งกันแล้ว ชื่อพ่อแม่มันก็ไม่ค่อยเรียกกัน ไม่ด่ากันบ่อย เหมือนก่อน”

“...หมอบไปทำอะไรเด็ก ๆ มาเธอ ตอนนี้นั้นพุดูเรื่องขึ้นเยอะนะ...”

และจากการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการผสมผสานแบบประเมินพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาของนักเรียนและจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามสภาพพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง พฤติกรรมความก้าวร้าวทางกายที่แสดงออกกับเพื่อน พบว่ามีค่าคะแนนความก้าวร้าวทางกายเฉลี่ยก่อนผ่านกระบวนการพัฒนา = 0.8 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรม = 1.53 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) ซึ่งคะแนนหลังฝึกอบรมมากกว่าคะแนนก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 21

ตาราง 21 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความก้าวร้าวทางกายที่แสดงออกกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนอบรม	.80	.40
หลังอบรม	1.53	.74

พฤติกรรมความก้าวร้าวทางกายที่แสดงออกกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน พบว่ามีค่าคะแนนความก้าวร้าวทางกายเฉลี่ยก่อนผ่านกระบวนการพัฒนา = 0.81 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรม = 1.11 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) ซึ่งคะแนนหลังฝึกอบรมมากกว่าคะแนนก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดปรากฏในตาราง 22

ตาราง 22 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความก้าวร้าวทางกายที่แสดงออกกับผู้ปกครอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนอบรม	.81	.61
หลังอบรม	1.11	.67

พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงออกกับเพื่อน พบว่ามีค่าคะแนนความ
ก้าวร้าวทางวาจาเฉลี่ยก่อนผ่านกระบวนการพัฒนา = 1.38 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3
คะแนน) และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรม = 2.08 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) ซึ่ง
คะแนนหลังฝึกอบรมมากกว่าคะแนนก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดปรากฏใน
ตาราง 23

ตาราง 23 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงออกกับเพื่อน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนอบรม	1.38	.69
หลังอบรม	2.08	.77

พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงออกกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน พบว่ามีค่า
คะแนนความก้าวร้าวทางวาจาเฉลี่ยก่อนผ่านกระบวนการพัฒนา = 1.15 คะแนน (จากคะแนน
เต็ม 3 คะแนน) และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกอบรม = 1.92 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน)
ซึ่งคะแนนหลังฝึกอบรมมากกว่าคะแนนก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียด
ปรากฏในตาราง 24

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงออกกับ
ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนอบรม	1.15	.52
หลังอบรม	1.92	.85

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ได้ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกฝ่าย โดยเป็นการสร้าง “โอกาส” (space) และ “เวที” (forum) ที่ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้ามาเรียนรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกันค้นหาแนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และร่วมกันปฏิบัติการกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระบวนการเรียนรู้ของผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกฝ่ายนี้ ทำให้ทุกฝ่ายได้มาเรียนรู้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งนักวิจัยได้เน้นให้เห็นว่าผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในฐานะ “คนใน” (insider) จะต้องเป็น “ผู้แสดง” หรือ “ผู้มีบทบาทสำคัญ” (actor) ในกระบวนการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งการเรียนรู้กระบวนการวิจัยแบบนี้ทำให้ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกฝ่ายได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่สุดในการดูแลตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่กับบุคคลรอบข้างได้อย่างมีความสุข ได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัยและพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้

1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าว

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับตัวของตนเองเป็นสำคัญ 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1.1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย

1.1.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา

อีกทั้งได้เรียนรู้ว่าความก้าวร้าวเป็นการแสดงออกที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลรอบข้างในระยะยาว การประพฤติปฏิบัติตามอารมณ์ความรู้สึกโดยปราศจากการยับยั้งควบคุม จะนำสู่ความรุนแรงความสูญเสียที่ไม่พึงประสงค์อีกมากมายในอนาคตอันใกล้ แต่ ณ

เวลานี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนยังมีโอกาสมีเวลาที่จะกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองได้ตามความต้องการโดยการฝึกการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกที่พึงประสงค์ของตนเอง ครอบครัวยุคใหม่และสังคมต่อไป

ที่สำคัญคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนรู้ว่าตัวเองเป็นคนสำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหาความก้าวร้าวเพราะความก้าวร้าวเกิดจากอารมณ์ความรู้สึกของเขาตลอดเวลา 24 ชั่วโมง และจะคงอยู่ไปตลอดชีวิตของพวกเขา

จากกระบวนการพัฒนาทำให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพลังมีกำลังใจ และมีความมุ่งมั่นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้ดีขึ้นเพื่อตัวของตัวเองและครอบครัวยุคใหม่และสังคมต่อไป

2. ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นอีกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างใกล้ชิด จากการเข้าร่วมกระบวนการวิจัยและพัฒนาทำให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้ว่าการดูแลพฤติกรรมและการแสดงออกเป็นหน้าที่ของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะตัวผู้ปกครองเองก็มีส่วนสำคัญในการเสริมแรงและสร้างโอกาสให้นักเรียนมีการเรียนรู้และควบคุมอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมโดยมีสถานการณ์เป็นตัวกำหนด บางครั้งต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนที่ดีไม่พูดจาหรือแสดงอาการที่ไม่เหมาะสมให้นักเรียนเห็นเพราะนักเรียนจะซึมซับและเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังกล่าว และในบางโอกาสผู้ปกครองอาจต้องมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งทุกอย่างที่กล่าวมาเป็นไปเพื่อที่จะช่วยให้บุคคลอันเป็นที่รักและเป็นความหวังของครอบครัวเติบโตขึ้นอย่างมีความสุขและมีคุณภาพนั่นเอง

3. ผู้วิจัย

เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมว่าเป็น “กระบวนการเรียนรู้” ที่ “ผู้วิจัย” (researcher) กับ “ผู้ใช้ผลงานวิจัย” (research consumer) และ “นักพัฒนา” ควรจะเป็นบุคคลเดียวกัน และเนื่องจากในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่ละเอียดอ่อน ดังนั้นผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกฝ่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญในกระบวนการวิจัยนี้

ซึ่งประสบการณ์จากการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ นอกจากจะสามารถพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอนาทม จังหวัดสิงห์บุรีได้แล้ว ยังก่อให้เกิดการสังสมความรู้และประสบการณ์ของผู้มีส่วนสำคัญและผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง (interactive learning through action) และยังสามารถถ่ายทอดประสบการณ์นี้ไปสู่การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มอื่นๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี